

A jászberényi akvarista fanatizmusa

Különleges mentők vallomása halottakról, túlélőkről – Mikor kell abbahagyni?

A belügyminiszter tegnap Székesfehérváron megjutalmazta a Magyar Speciális Mentők Egyesülete hat tagját. Laczkó Zoltán, Vincellér Tibor, Gáva Tibor, Pavelce László, Pethő Róbert és Szabó Gábor a törökországi földrengés után hét ember életét mentette meg különlegesen kiképzett kutyák segítségével.

Zénó és Rexi, a két hatéves németjuhász példás fegyelmel viselte a kis ünneppel járó protokollfordulást. A két kutya zokszó nélkül tűrte a sok ismeretlen meg-megújuló barátkozási kísérletét, simogatását. Egyetlen alkalommal csillant némi érdeklődés a szemükben: amikor Pintér Sándor belügyminiszter egy-egy csomag kutyaeledellel ajándékozta meg az életmentő ebeket. A két németjuhász gazdájával együtt részvett a gratulációkra a legutóbbi törökországi földrengés alkalmával. Magyarországról érkezett az első segítség: a székesfehérvári speciális mentőcsoporthoz tagjai már a katasztrófa másnapján a helyszínen voltak. Negyvenkét fokos melegben, éjjel-nappal kutattak a romok alatt túlélők után – hét esetben szerencsével is jártak. Csaknem száz halottat is ők találtak meg a romok alatt.

– Ilyen tragikus helyzetben az is számít, ha egy napokon át bizonytalanságban élő családnak át tudjuk adni az elvesztett családtag holttestét. Így legalább a végítzességet megadhatják neki – magyarázza Vincellér Tibor.

Ahhoz, hogy valaki ilyen rendkívüli körülmények között segítséget nyújthasson

embertársainak, alapvetően három dologra van szükség. Először is arra a meggyőződésre, hogy jó érzés másokon segíteni. Másodsor: különleges szak-képzettségre, magas szintű tudásra egy-egy szakterületen, amit csak hosszú évekig tartó folyamatos munkával és tanúlással lehet elsajátítani.

A Magyar Speciális Mentők Egyesületének ma kétszáz tagja van az országban. Mindannyiuknak van valamilyen különleges szakismerete: tűzoltók, orvosok, bányamentők, búvárok, hegyi- vagy barlangi mentők, vegyvédelmi szakemberek, kutyavezetők vagy technikai szakértők. Hozzáértésükről tanúskodhat az a tény, hogy a kolumbiai földrengés után – ahol szintén jelen voltak a speciális mentők tagjai –, a dél-amerikai ország mérnöki társaságának tiszteletbeli tagjává választották őket. A földrengésben megsérült épületek lebontása során ugyanis olyan technikát jártasságról és leleményességről tettek tanúságot, amivel kivívták a kolumbiai építészek elismerését. A harmadik, ehhez a tevékenységhez nélkülözhetetlen tulajdonság: a fanatizmus. A most kitüntetett csoport egyik tagja, Szabó Gábor így fogalmazott:

– Fanatizmus nélkül egyikünk sem bírná ki tartósan ezt a munkát – indokolja véleményét a jászberényi mentőkutya-vezető. – Mindannyian a szabad időnkben végezzük ezt a munkát, sokszor a főnökeinkkel, vagy a családunkkal is küzdenünk kell, hogy elindulhassunk a bajba jutottakhoz. Egyikünk sem kap egy fillért sem azért, hogy mások-

Szabó Gábor és Pethő Róbert kutyavezetők Pintér Sándor belügyminiszterrel a fehérvári ünnepségen

nak segít: csak a külföldre utazás költségeit téríti meg nekünk az az ország, ahol éppen dolgozunk.

Szabó Gábornak nem kell a főnökeivel veszekednie, ha mentőakcióra indul: neki saját akvarisztikai üzlete van Jászberényben, a díszhalak kereskedelméből él. Igaz, minden egyes kiküldetés közben tart attól, hogy az újabb távollétét már nem éli túl ez a kis vállalkozás, hanem tönkremegy.

– Ez is benne van a pakliban! – teszi hozzá a szívós, szikár testalkatú fiatal ember, aki rögtön újabb magyarázatát is adja kitartásának: – Az évek során tapasztaltuk, hogy nincs nagyszerűbb érzés an-

nál, mint ha valakinek épségben vissza tudjuk adni szeretteit. Aki ezt egyszer átélte, ezt a munkát nem hagyja abba.

Az egyesület két éve alakult meg, ez idő alatt különböző cégek és intézmények adományaiból jelentős műszaki háttérrel alakitott ki. Tizenhat különböző, speciális feladatok elvégzésére alkalmas gépjárművük, három mentőhajóuk és egy Mi-2-es típusú mentőhelikopterük van. Az emberek és a kutyák képzését, a mentőfelszerelések beszerzését az adományokból fedezik. Pavelce László, az egyesület vezetője nagy fontosságot tulajdonít annak, hogy a mentőcsoporthoz tagjai állandóan képezzék magukat: mind-

annyian tanulnak elsősegélynyújtást, alpinistatechnikákat, gépkezelést vagy valamilyen más szakismeretet. A kétszáz speciális mentő közül: így próbálják elérni, hogy minden tagjuk éles helyzetekben szerezhessen tapasztalatot. Pethő Róbert azt mondja: nagy lelki, pszichikai teher napokon át a szerencsétlenség helyszínén dolgozni, halottakat, sebesülteket kiemelni a romok közül.

– A rutinos mentők szerint ha egyszer álmodni kezd az ember az áldozatokról, akkor abba kell hagyni ezt a munkát! – állítja Pethő Róbert, aki hozzáteszi: őt nem gyötrik ilyen álmok.

Pekarek János

A hosszútávbeszélő

A Cegléd Rádió riportere pontosan ötven és fél órán át vezette megállás nélkül a műsort. Ha minden igaz, ez világszám. Vass Imre szpíker becslések szerint nyolc-tíz órányi időtartamban mozgatta hangképző szerveit anélkül, hogy a többször is rátörő fáradtsági hullám dacára egyszer is megbicsakolt volna a nyelve. Joggal érdemelte ki a hites hosszútávbeszélő címet.

S hogy minek is a rekord, és mi az értelme?! Most csak az a fontos, hogy megcsinálja és túlélje – kérdez és válaszol egy helybeli hallgató díjnyertes versében, amelyet még a rekordkísérlet idején írt.

A virtus eseti közösséget kovácsolt és rokonszenvet ébresztett. Egy volt hordógyári munkásember például telefonon saját csúcsteljesítményével biztatta a kint tartásra a csüggedő műsorvezetőt. Mint mondta, vele is előfordult, hogy harmincnyolc órát húzott le egyvégtében az üzemszarnokban.

Egy nemrégiben elkészült, hús hazai város helyi rádiót összevető kutatás adatai szerint a ceglédi stúdió hallgatóság adataival messze megelőzi a mezőnyt. Márpedig ez a pozíció kötelezettségekkel jár. Képtelenség lett volna válasz nélkül hagyni azt a 29 óra rugó műsorvezetési világrekordot, amit egy görög mikrofonos lány állított föl idén májusban. S amit a szentendrei, majd később napfogyatkozáskor a pesti Sztár Rádió (utóbbi 41 órával) hamar túlszárnyalt. Pedig – miképp azt Bene István stúdióvezető elismeri – még csak közvetlen reklámértéke sem volt a több mint kétnapi vállalkozásnak. Nem nőtt meg érzékelhetően a befutó hirdetések mennyisége, viszont az országos híri rekordműsor ismertséget szerzett a ceglédi stúdióknak.

A stúdióvezető számolt azzal a csapdával is, hogy a hallgatóság inkább kipihen, mintsem holtfáradt műsorvezetőre kíváncsi. A világsúcújátékot azonban egyszerű alkalomnak, különleges akciónak szánták Cegléden. Aligha lesz belőle divat. A tapasztalatok szerint a rekordműsor élménye – amelynek nemcsak fül-, de szemtanúja is lehetett a nagyközönség – háttérbe szorította a műsorvezetői ernyedés okozta bakikat. Így még az sem váltott ki ellenérzést, hogy a mikrofonba beszélő ember – ötven és fél órán át – önmaga vált témájává saját műsorának.

Varga Sándor

OKTATÁSI MINISZTERIUM

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Oktatási Minisztérium Pályázatot hirdet *Kiadók számára, az értelmi fogyatékos tanulók által használatos tankönyvek elkészítésére.*

A Pályázat célja, hogy a tanulást segítő nyomtatott taneszközök terén a fogyatékos tanulók számára is ugyanazok a feltételek álljanak rendelkezésre, mint ép kortársaiknak. Ezt az Oktatási Minisztérium minőségében és tartalmában is megújított tankönyvek fejlesztésének támogatásával kívánja segíteni.

A pályázat értékelése során a Pályázató előnyben részesíti azokat a tankönyvi kéziratokat, amelyek:

- tükrözik a gyógypedagógia területén végbement korszerűsítési törekvéseket: sérülésspecifikusak, terápiás és motivációs szemléletűek, aktivitásra készítettek, ugyanakkor alkalmasak a differenciálásra és a variabilitásra is.
- tanítás-szervezési szempontból fellelhető benne az újszerűség, eredetiségre való törekvés.
- megfelelnek az Országos Köznevelési Tanács által elfogadott "Tankönyvek és tankönyvi kéziratok bírálati szempontsora"-nak.
- olyan műszaki paraméterekkel rendelkeznek, amelyek hozzájárulnak a tanulók sajátos fejlődési és fejlesztési üteméhez.

A pályázatra jelentkező kiadók a - címenként beadott - pályázati anyagukban külön jelezzék, milyen kiadói önköltséggel tudják vállalni az adott tankönyv megjelentetését, ha annak gyártására, - mint a legjobb pályázóval - öt éves keretszerződést köt a Pályázató.

A pályázatra az Oktatási Minisztérium
28,5 millió forint keretösszeget biztosít.

A pályázat tartalmi követelményei:

- a tankönyvi kézirat a Fogyatékos tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelveiben meghatározottak alapján készüljön.
- a pályázott kézirat feleljen meg a tanulók életkori és mentális sajátosságainak.
- a kéziratok tartalmát illetően ugyanakkor irányadók lehetnek az értelmi fogyatékos tanulók iskolatípusaira készült, az OKI tantervbankjában fellelhető tantervek, illetve az MKM-KOMA által kiadott minősített választható, adaptálható tantervek.
- az egymást követő évfolyamok, csoportok számára kiírt tankönyvek esetében az egymásra épülő tartalom, szerkezet kívánatos.

A tankönyvekkel (kéziratokkal) szemben elvárható formai követelmények:

- a kézirat legyen nyomdai munkálatokra előkészített,
- a pályamunka legyen oldalszámozással, tartalomjegyzékkel ellátott, és mérhető,
- a tankönyvek legalább 80%-ban, a munkatankönyvek legalább 50%-ban 4 szín nyomásúak, a munkalapok, feladatlapok 80%-ban 2 szín nyomásúak legyenek,
- nyomdakész kézirat tartalmazza a szín-azonos és mérhető ábrákat (vagy az ábrák helyét, akkor azonban mellékelni kell az ábrákat).
- a pályázatokat 3-3 példányban kell benyújtani.

A pályázathoz kérjük csatolni címenként:

- a tankönyvi koncepció leírását,
- amennyiben a kézirat előzetesen kipróbálták, a kipróbálást végző iskolák nyilatkozatát, írásos véleményét a gyakorlati megvalósíthatóságról,
- a szerző(k) nyilatkozatát a Kiadóval történt előzetes megállapodásról,
- a kiadói szerkesztői jelentést.

I. Az enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók számára készíthető tankönyvek:

tankönyv cím:	évfolyam:	tankönyv típus:	formátum:	maximális méret (A/5-ben):
Matematika	1.	munkatankönyv	A/4	12 ív
Matematika	2.	munkatankönyv	A/4	12 ív
Környezet-teremtésismeret	1.	munkatankönyv	A/4	10 ív
Művészetek-technika	1-2.	munkatankönyv	A/4	14 ív
Irodalmi olvasókönyv	5.	tartós tankönyv	B/5	10 ív
Teremtésismeret	5.	tartós tankönyv	B/5	10 ív
Teremtésismeret	6.	tartós tankönyv	B/5	10 ív
Történelem	5-6.	tartós tankönyv	B/5	12 ív
Technika	5-6.	tartós tankönyv	B/5	12 ív
Társadalmi és polgári ismeretek, emberismeret	5-6.	tartós tankönyv	B/5	12 ív
Informatika	5-8.	munkatankönyv	A/4	10 ív
Háztartástan	7-8.	munkatankönyv	A/4	14 ív

II. A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók számára készíthető tankönyvek:

tankönyv cím:	csoport:	tankönyv típus:	formátum:	maximális méret (A/5-ben):
Számolás-mérés előkészítése	1-3.	fejlesztő munkalapok (valamilyen tartóban)	A/4	12 ív
Beszédfelkészítés és környezetismeret	3-4.	tankönyv	A/4	10 ív
Beszédfelkészítés és környezetismeret	3-4.	feladatlapok (valamilyen tartóban)	A/4	10 ív
Olvadás-írás elemei	3-4.	munkatankönyv	A/4	10 ív
Társadalmi ismeretek	7-8.	munkatankönyv	A/4	12 ív
Életvitel és háztartástan	7-8.	tartós tankönyv	A/4	14 ív
Környezet- és egészségvédelem	7-8.	tartós tankönyv	A/4	10 ív

A pályázatra benyújtott tankönyvi kéziratokat az akkor érvényes tankönyvvé nyilvántartási eljárásnak megfelelően bírálhatja el - szakértőkkel - a Pályázató. Pályázató a nyertes pályaműveket tankönyvvé nyilvántartja, majd a gyártására, forgalmazására vonatkozóan a nyertes Kiadóval tankönyvenként köt szerződést.

A pályázatok benyújtásának határideje: 2000. március 15.

A pályázatok benyújtásának helye: Oktatási Minisztérium Tankönyv- és Taneszköziroda
Budapest, Szalay u. 10-14. III. emelet 309.